

Beogradske Novine

Broj 9.

BEOGRAD, četvrtak 20. januara 1916.

GODIŠTE II.

UREDNIŠTVO i UPRAVA: BEOGRAD, ČUBRINA ULICA 3.,
TISKARA: ULICA VUKA KARADŽIĆA br. 26.

SVI SE DOPISI ŠALJU NA ADRESU:
„BEOGRADSKE NOVINE“, ETAPNA POŠTA 131.

V RATNI IZVJESTAJI.

Izveštaji austro-ugarskog generalnog štaba.

K. B. Beč, 18. januara.

Rusko bojište:

Pošto se i jučerani dan nije ništa osobitoga dogodilo, može se bitka u istočnoj Galiciji i na besarabijskoj granici, koja je započela oko nove godine, smatrati zaključenom, ako iz pojmljivih vojnih razloga nije u dnevnim izvještajima poblizlje javljano. Naše oružje na čitavoj 130 km dugačkoj fronti odnijelo potpunu pobjedu. Naša je preko svake hvale uzvišena pješadija, nosilica sviju odlučnih borbi, potpomagana od vješte naše artilerije, zadržala sve svoje položaje, makar je neprijatelj mjestimice bio mnogo pretežniji.

Velika je bitka o novoj godini na sjeveroistoku Austrije započela na 24. decembra prošle godine, pa je trajala sa kratkim prekidima do 15. januara, dakle 24. dana. Mnoge su pukovnije stajale u žestokoj borbi kroz punih 17 dana. Ruske su zapovjedi, izjave zarobljenika i čitav niz ruskih zvaničnih i poluzvaničnih objava dokazom, da je ruska vojna uprava s ovom ofenzivom svoje južne vojske nastojala postići velike vojničke i političke ciljeve. Ovome odgovaraju i velike mase, koje je neprijatelj bacio protiv naših položaja. Rusi su žrtvovali bez ikakvog uspjeha, najmanje 70.000 ljudi mrtvih i ranjenih, pa su izgubili 6.000 zarobljenika.

Prema sastavu četa sudjelovale su u ovoj borbi i pobjedi sve narodnosti Monarkije. Neprijatelj skuplja nova pojačanja, inače nema na sjeveroistoku ništa novog.

Ponovna bitka na besarabijskoj granici.

K. B. Beč, 19. januara.

Rusko bojište:

Jučer je vladao mir. Danas ranim jutrom razvila se je na granici istočno od Czernowicza žestoka borba, oko Toporoucza i Bojana. Neprijatelj je navalio u mnogim kolonama mje-

stimice i četiri puta, ali je od hrabrih branilaca svagdje odbijen. Inače ništa novo.

Talijansko bojište:

Odbiti su omanji napadaji kod Lucerna i solunske mosne brane.

Južnoistočno bojište:

Kod zaposjedniča Virpazara naše su čete, kako se javlja naknadno, zadobile 20 topova.

Zamjenik glavara glavnog stožera
podmaršal pl. Höfer.

Dogagjaji na moru.

K. B. Beč, 18. janusra.

Na 17. je ov. mj. poslije podne naša eskadra vođenih letilica napala Anconu i nanijela mnogo štete na stanici i jednoj kasarni, koji su objekti svi bili u plamenu. Neprijateljska je vatra iz topova ostala bezuspješna. Sve su se letilice vratile neostećene natrag.

Zapovjedništvo mornarice.

Izveštaj turskog glavnog stana.

K. B. Carigrad, 18. januara.

(Saopštenje Agence telegraphique Milli).

Kavkaska fronta:

Napadi Rusa, koji su uslijed naših žestokih protivnapada pretrpili znatne gubitke zadržani su na cijelom frontu, pošto smo u posljednjem vremenu dobili pojačanja. I pored žestokog napada daleko mnogobrojnijeg neprijatelja, koji traje osam dana, stanje je u opšte za nas povoljno. Inače nema ničeg novog.

Dolazak prvog balkanskog voza u Carigrad.

K. B. Carigrad, 19. januara.

Prvi je balkanski voz prispio ovdje juče [u večer]. Na stanici, koja je bila okićena savezničkim zastavama, dočekali su ga svečano mnogi ministri, mnogobrojni austro-ugarski i njemački časnici, činovnici austro-ugarskog i njemačkog poslanstva. Masa je svijeta pozdravila voz gromkim klicanjem, a vojna je glazba svirala himne saveznika. Cijelokupna štampa pozdravlja dolazak prvog balkanskog voza, kao veliki politički, privrjedni i vojnički dogagjaj, ističući kao sretni znak, što se istovremeno desio vrlo značajni dogagjaj polaganje oružja Crne Gore.

Posjeta njemačkog cara u Beogradu.

Gragjanstvo grada Beograda stoji pod dojmom velikog dogagjaja. Moćni vladar velikog njemačkog carstva, vrhovni vođa nepobjedive njemačke vojske i vjerni saveznik današnjeg gospodara ove zemlje, cara austrijskog i kralja ugarskog, boravio je danas u Beogradu.

Briga je za svoje čete ponukala neumornog cara, da poduzme put u jedva osvojenu zemlju, pa na povratku nije htio on propustiti, da ne posjeti mjesto, gdje su savezničke njemačke i austro-ugarske čete, rame uz rame, kao i za vrijeme princa Eugena, osvojile grad i tvrgju Beograd.

Posjeta je njemačkoga cara imala posve vojnički karakter. S toga ja cara pozdravio samo novonaimenovani generalni gouverner, podmaršal grof Salis-Seewis u pratnji svog glavara generalnog stožera podpukovnika Gellineka i gradskog zapovjednika generalmajora Kuhinke. Ove je časnike predstavio caru velikom njemačkom glavnom stanu dodijeljeni generalmajor von Klepsch-Kloth.

Dvorski je vlak stigao u 8 sati i 50 časaka u beogradskoj stanici. Beograd, koji leži na sjeveru brdske kose izmegju Save i Dunava, bio je obasjan sunčanim tracima, pa je ovaj čas svježinom vazduha naličio mjestima na Rivieri. Počasna satnija je odličnih ugarskih i rumunjskih pučkih ustaša pozdravila cara pred stanicom. Monarh, koji je svakom predstavljenom mu časniku pružio ruku i oslovio ga milostivim riječima, prošao je frontu počasne satnije, pa je s priznanjem istaknuo dobro držanje čestitih pučkih ustaša.

Osobiti interes, kojega Njegovo Veličanstvo doprinya vojno-tehničkim radnjama, bio je uzrok, da je pregledana željeznička ćuprija, koja je poslije zadnje ofenzive od njemačkih i austro-ugarskih tehničkih četa opet izgragjena. U koloni od 28 automobila odvezao se je Njegovo Veličanstvo car sa pratnjom kroz ulicu Miloša Velikog pokraj izgorjele tvornice duhana do mosta, gdje su caru o gradnji ćuprije javili njemački i austro-ugarski časnici. Njegovo je Veličanstvo prešlo preko čitavog mosta, pa se

je dao izvestiti o borbama, koje su bile u blizini ćuprije. Poslije je posjećena stara tvrđava, ovaj historijski spomenik Beograda, za koji se je u prošlim hiljadu godina toliko borilo, pa je na ovom mjestu i posljednjim bojama prolita mnoga krv. U laganoj je vožnji krenula povorka kroz glavnu ulicu grada, gdje je radi slave vodoosvećenja bilo mnogo gragjanstva. Pred tvrđavom, na terasi porušene zgrade generalnog štaba tumačio je jedan časnik od 22. rezervnog kora Njegovom Veličanstvu krvave borbe njemačkih i austro-ugarskih četa, koje su od 5. do 9. oktobra nakon bolnih gubitaka uradile, da je austrijska standarta i njemački barjak izvješten povrh Beograda. Dalekim pogledom preko širokih rijeka i poplavljenih obala, mogle su se jasno ocijeniti napori navale na Beograd. Megjutim je u Sabornoj crkvi započela ceremonija vodoosvećenja, a teški su topovski hici označivali pojedine dijelove svete službe Božije. Zapovjednik je grada tumačio Njegovom Veličanstvu i borbe iz doba princa Eugena i Laudona. Car je vidno zadovoljan od svega, što je čuo i vidio, zadržao se skoro sat na lijepom izgledištu. Istim se putem krenula povorka natrag, pa je u 11 sati prije podne car odpustio generalnog guvernera, nastavio put automobilom preko Zemuna u Indiju. Na prisutnike posjete careve učinio je dubok dojam duševna i fizička snaga ovog junačkog cara.

U povjesti će Beograda 19. januar, dan kada ga je posjetio njemački car, biti ubilježan kao osobiti dan časti.

Balkanski pobjedonosni pohod.

U ovoj nedjelji ima da se zabilježi jedan svršeni čin, koji tako jasno označava pobjedu Austro-Ugarke i njenih saveznika. Dolazak prvog balkanskog voza u Carigrad. Propast je Crne Gore vojnički dogogaj, kojeg će se posljedice pokazati tek u dočnijem razviću, dokle prvi balkanski voz objavljuje pobjedu centralnih vlasti na privrjednom i kulturnom polju.

Engleska i njene potruke, Rusija, Francuska, Belgija i Srbija, skoro da Italiju zaboravimo, ušli su u rat u namjeri, da Austro-Ugarsku i Njemačku razdvoje od svjetske trgovine i da ih privrjednički prikolju. Sklop je centralnih vlasti izgledao kao opkoljena tvrđava, oko koje se sa sviju strana nalazio neprijatelj, lišena svake pomoći. Opkoljavajućih je krug bio nadmoćan, ali Austro-Ugarska i Njemačka uslijed svoje kulturne nadmoćnosti bile su jače i probile su pobjedonosnom snagom obruč svojih neprijatelja. I ako je engleska flota nečuvenim nasilnim savlagjivanjem neutralne pomorske trgovine uspjela toliko, da Austro-Ugarskoj i Njemačkoj onemogućiti uvoz s polja, ove su ipak, uslijed svoje tačno opredijeljene organizacije, našle puta i načina, da se odbrane od takvog varvarskog vogjenja rata, kojemu je smjer, da glagju uništi slabe žene i djecu. Danas su cijene životnim namirnicama u Engleskoj i Francuskoj daleke veće, nego li u Austro-Ugarskoj i Njemačkoj.

I prvi je balkanski voz stigao u Carigrad. Taj dogogaj znači, da su Austro-Ugarska i Njemačka preko Srbije, koju je ententa nesavjesno i beskorisno žrtvovala, utrle trgovinski put, do koga ratni brodovi Albiona ne mogu doprijeti, niti će to ikada moći učiniti. Ako se ententa, koja je doista u samoobmani velika, imala još zračak nade, da će centralne vlasti moći glagju savladati, onda se sad i ta nada rasplinula. Opkoljavajući je obruč konačno probijen, za svjetsku trgovinu Austro-Ugarske i Njemačke stvoren je širok i osigurani put.

Carigrad je samo prva etapa na tome velikom putu. On vodi iz srca Evrope dalje u blagoslovljena polja prednje Azije i Indije. Prvi balkanski voz ulazi pobjedonosno baš u samu englesku svjetsku vladavinu

Austrijski ministar predsjednik maršalu nadvojvodi Fridriku.

K. B. Beč, 19. januara.

Povodom je kapitulacije Crne Gore upravo austrijski ministar preesjednik grof Stürgkh u ime vlade maršalu nadvojvodi Fridriku brzojav, koji sadržaje najodanije želje. Sa ponosom i povzdanjem gleda čitava Austrija na svoju slavnu vojsku, koja će pod pobjedonosnim vodstvom Vaše carske Visosti konačno pobijediti sve naše neprijatelje.

Nadvojvoda se je zahvalio brzojavno i naglasio, da je sve to izvojevano pod lozinkom našeg Premilostivog vladara „Viribus unitis“, pa će pod tom istom lozinkom i daljnji uspjesi slijediti.

Njemački gospodski dom.

K. B. Berlin, 19. januara.

Predsjednik je gospodskog doma otvorio sjednicu govorom, kojim je s pogledom na predaju Crne Gore izrazio radost, što je jedan od neprijatelja, ma i najmanji, prvi povukao posljedice iz vojničke nadmoćnosti protivnika. Nada se, da će uspjesi saveznika, prije ili poslije, prinuditi i ostale neprijatele, da dogju do istog saznanja. Neka je čast i slava hrabrim austro-ugarskim trupama, koje su osvojile po izgledu skoro neosvojive položaje i time postigle taj sjajni uspjeh. Kad danas kao dobitak na strani našoj stoji označeno, da se jedan od neprijatelja predao ne milost i nemilost, onda mi to smatramo kao povoljni predznak za konačni svršetak. (Živo odobravanje).

Strah Italije zbog Valone.

Berlin, (brzojav „Abend“-a).

Dopisnik „Tageblatt“-a saopštava iz Berna: Saznajem iz pouzdanog izvora, da su dogogjaji u Crnoj Gori izazvali u rimskim mjerodavnim krugovima duboku zaprepašćenost. Strahuje se, da će Austrijanci poći sad protivu Valone, koja se, naročito u ovo doba godine, energičnom napadu s planina neće moći oduprijeti. Ako bi pak pala Valona u time i slobodno kretanje Italije na Jadrane bilo izgubljeno, onda se strahuje, da će povodom toga nastupiti teški unjutarnji pokret u Italiji.

Utisak u Berlinu.

K. B. Berlin, 18. januara.

U znak iskrenog učešća u velikom uspjehu oružja austro-ugarske vojske u Crnoj Gori sve javne i veliki broj privatnih zgrada okičeni su zastavama. Radost, koja je povodom velikog uspjeha savezničke monarhije u Crnoj Gori iskazana u Reichstagu i zemaljskom saboru vijeća se, po sebi se razume, punim srcem i u svima

zvaničnim krugovima. S najvećim se priznanjem ističe sjajni vojnički uspjeh. Glavno je zapovjedništvo berlinskog vojnog okruga naredilo, da se povodom uspjeha oružja u Crnoj Gori, na dan 19. januara ne drže predavanja u školama Berlina i provincije Brandenburga.

Utisak u Zagrebu.

K. B. Zagreb, 19. januara.

Predaja Crne Gore izazvala je u svima ovdašnjim političkim krugovima, u cijeloj štampi i u svemu stanovništvu iskrenu radost. Na palači banovoj viju se zastave Austro-Ugarske, hrvatska trobojnica i zastave saveznika. Sve su javne zgrade i mnogi privatni domovi bogato ukrašeni. Svi hrvatski listovi iskazuju svoju živu radost povodom savlagjivanja Crne Gore i ističu nepokolebivo i patriotsko raspoloženje i pouzdanje hrvatskog naroda u konačnu pobjedu.

Utisak u Rumuniji.

K. B. Bukarest, 19. januara.

Predaja Crne Gore učinila je na ovdašnje političke krugove nesumnjivo jak utisak. U tom se dogogjaju gleda daleko veći poraz za četvorni sporazum, no što je osvajanje Srbije, jer Crna Gora, ostavljena samoj sebi, nije imala volje, da se do posljednjeg vojnika bori za drugog.

Balkanske vijesti.

Makedonci pozdravljaju cara i kralja Franju Josipa.

Beč, 19. januara.

„Südslavische Korrespondenz“ javlja: 24 makedonska bratstva upravili su preko predsjednika bitoljskog bratstva pozdravni brzojav na cara i kralja Franju Josipa, punu iskrene hvale i odanosti.

Na ovaj je brzojav stigao slijedeći odgovor. Na najvišu zapovjed hvalim Vam, štovani gospodine za veliko poštivanje, koje ste u ime 24 bratstva brzojavno izrazili. Za poslanstvo, barun Mittag.

Crnogorski uzaludni vapaji za pomoć.

Krakov, 18. januara.

„Nowa Reforma“ saznaje iz Lugana, da su Crnogorci, prije no što su položili oružje, molili cara ruskoga za najhitriju pomoć, na što je car odgovorio, da Rusija u ovoj prilici nije u stanju, da pomogne Crnoj Gori, upućujući je na Italiju, koja do sada snosi najmanji teret rata, megjutim ima najveće moralne obveze prema Balkanu.

Sazonov o Rumunjskoj.

Berlin, 18. januara.

„Nationalzeitung“ javlja s ruske granice: Sazonov je izjavio zastupnicima štampi da Rusija pod nikoji uvjet neće odstupiti Besarabiju Rumunjskoj. Isto on ne vjeruje, da će Rumunjska zavojevati protiv Rusije. Sazonov ne će govoriti o pregovorima sa Rumunjskom, toliko je samo dao primjetiti, da je prolaz ruskih vojski kroz Rumunjsku na Balkan nemoguć. Žali sudbinu Srbije i Crne Gore, ali Rusija će sve to ispraviti.

Srbi će napustiti Arbaniju.

Stokholm, 19. januara.

Dopisnik „Ruskija Vjedomosti“ doznaje, da je srpski vojni attache Bojevič izjavio, da je i pored talijanske pomoći nemoguće održati se dalje u Arbaniji. Srbi će sasvim napustiti Arbaniju i svoje čete premjestiti na drugo bojište. U dobroobavještenim krugovima tvrdi se, da se kao

Česi.

U posljednje vrijeme sve se češće javljaju glasovi u inozemnom neutralnom novinstvu, u kojima se govori o podjarmljenju Čeha u Austro-Ugarskoj. Za novinstvo prema nama neprijateljski raspoloženo, kao što je to francusko novinstvo u Francuskoj i jednom dijelu Švicarske nije ni čudno, jer je to još od početka rata bila najomiljenija tema za to novinstvo. Tendencija svijeta tih članaka vrlo je jasna. Prije svega cilja se njima protiv Njemštine, koja tobož primorava slovenske narode Austro-Ugarske, da prolijevaju svoju krv za pangermanske ciljeve. A zatim se želi, da se i sama Austro-Ugarska pred stranim svijetom omalovaži i tobož prikaže njeno raspadanje. Ovim člancima želi se dokazati kako Česima u Austro-Ugarskoj ide rgjavo, i da zato oni teže, da se odcijepi od Austro-Ugarske i priključe Rusiji. Stara lozinka „slovenska stvar“, predstavlja se ovdje kao struja, sa kojom češki narod u cjelokupnosti, nema ničeg zajedničkog. Ove članke pišu ljudi, koji sami sebe nazivaju predstavnicima češkog naroda, ali koji su u stvari samo nesavjesni veleizdajnici, koji svojim draženjem nanose baš najviše štete samom češkom narodu.

Ovi ljudi, koji su se danas okrenuli protiv svoje otadžbine i u inostranstvu od toga žive, što je napadaju, sva svoja tvrgjenja osnivaju na laži. Oni pričaju da Česima, kao i svima Slovenima u Austro-Ugarskoj ide vrlo rgjavo, i da bi oni poslije za Ger-

mane pobjedonosnog rata sasvim propali. Inozemstvo, koje nažalost u Austro-Ugarskoj vrlo malo zna, vjeruje onim klevetama, i zato je zadatak ovoga članka, da izvede svijet iz ovih zabluda.

Ako bacimo jedan pogled u nedavnu povjest, viditi ćemo, da Česi već krajem osamnaestog vijeka počimlju veliku borbu, kojoj imaju da blagodare svoj današnji položaj u Austro-Ugarskoj. Već 1773. godine general grof Franjo Kinsky objavio je napis, u kome je raspravljao o vaspitanju češkoga plemstva i zahtijevao, da se vaspitanje plemstvu ima dati u maternjem jeziku, dakle češkom. Naglasio je ljepotu češkog jezika, dokazao njegovu potrebu za praktični život, i zahtijevao, da se proučava i češka povjest, da bi se češko plemstvo ugledalo na velika djela svojih predaka. Time je on dao maha pokretu, koji se sve više širio i 1719. godine doveo dotle, da su češki gradovi podnijeli žalbu caru Leopoldu II., u kojoj su tražili, da se češki jezik zavede i u gimnazijama i teološkim školama.

Ovaj je zahtjev odbijen od carske vlade, ali narodni je pokret postojao i uzimao sve više maha. Prvo je obuhvatio samo književničko i umjetničko polje, dok nije došla 1848. godina, koja je Čehe uzvela i na političko polje. Tu su se oni sa takvom energijom i bezobzirnošću borili protiv Nijemstva, tako da su ga istiskivali korak po korak. Što su se Njemci stavili u odbranu protiv Čeha sasvim je pojmljivo. Od kako postoji stari Ostmark sa svojim

pokrajinama, bili su oni nosioci kulture, koji su oni toliko puta i oružjem branili od varvara. Oni su na svojim legjima imali da snose najveće terete države Austrije, oni su od davnine bili nosioci državne misli i najvjerniji oslonac dinastije. Sada su Česi upali u njihovo imanje, i prije nego što su oni mogli i da shvate svu opasnost, Česi su ih potisnuli u položaj odbranbeni ne samo u Češkoj, nego i u Moravskoj, pa čak i u donjoj Austriji. Tako je to ostalo sve do današnjeg dana.

Tvrđnja, da su Česi potiskivani od Nijemaca u Austro-Ugarsko gnjusno je patvarenje povjesti. Njemci se nisu nikada protivili, da priznaju nacionalne zahtjeve češkoga naroda, u koliko su oni zahtjevi bili opravdani. Ali Česima to nije bilo dovoljno. Oni su mlad, neobično ekspanzivan narod, koji je uvijek težio preko svojih nacionalnih granica, i pokušavao te granice da proširi. Cijela borba između Čeha i Nijemaca u Austriji nije u tome, što se Česi bore za neka izgubljena prava, nego što su Nijemci primorani, da brane svoja stara prava.

Glavna sjedišta Čeha jesu sjeverozapadne provincije Austrije: Češka, Moravska, Šlezka i jedan veliki dio donje Austrije. Ovdje je pozornica velike i teške borbe, koju Njemstvo mora da vodi za svoj narodni posjed. Slovaci, koji žive u sjeveroistočnom kraju Ugarske, u rodbinskim su vezama sa češkim plemenom, ali ne učestvuju u borbi Čeha, jer su se, na veliku žalost češke propagande odvojili od

Podlistak.

Solun i njegov zaštitnik.

Ranije opsade Soluna.

Kod svakog grčkog neuspjeha čuje se jadikovanje grčkog naroda: „To je prokletstvo apostola Pavla. On je napuštajući Solun otrešao prašinu sa svoje obuče i prokleo varoš.“ I sada se često čuje jadikovanje Grka, jer se opet strahuje od ponovne opsade Soluna. Za vrijeme je balkanskog rata bio Solun od toga poštećen, jer su Turci bez borbe ustupili varoš grčkoj vojsci. Ali prošlih je vjekovao Solun često imao da izdrži opsadu. O jednoj od tih opsada, koju su Arapi izvršili 904. godine, piše grčki kalugjer Joanides Kameliotis, slijedeće:

Godine 820. zauzeli su Arapi iz Sirije ostrvo Kretu i zagrozili su svima ostrvima u Archipelagu, pa su se zato mnogi gragjani sa ostrva sklonili u Solun. Na čelu Arapa početkom desetog vijeka bio je Lav od Tripolisa, poznat sa svojih zvjerstava, pa se sve živo sa strahom pred njim sklanjalo. Sa velikom je flotom prodro on iz Mramornog mora u Dardanele. Ali tada je on uvidio, da bi mu i suviše teško bilo da zauzme prijestonicu Bizanta i zato se krenuo protiv Soluna. Varoš je sa obale bila slabo utvrđena, jer se strahovalo jedino od napada Slovena sa kopna, i taj je dio utrgjivan. Kada je tiranin iz Tripolisa krenuo sa svojim brodom protiv Soluna, pristupilo se tek žurno utrgjivanju od strane mora, i podignut je veliki zid

na obali. Ali svi radovi na utrgjivanju nisu na vrijeme mogli biti završeni. 29. jula 904. godine pojavila se arapska flota pred Solunom.

Braniooci su se popeli na visoki gradski zid i napadači se malo pokolebaše videći veliku varoš i njene branioce. Brodovlje se ukotvilo na zapadnoj strani, i Lav je od Tripolisa lično izišao, da pregleda gradske bedeme. Idućeg dana je sa suva izvršen strahovit napad, koji je trajao cio dan, ali je bio odbijen. Poslije je izvršen istovremeno napad i sa obale. Grad se nije mogao braniti i predao se. 22.000 je zarobljeno i odvedeno prvo na Kretu, a poslije u Tripolis i u Siriju. I Kameliotis bio među zarobljenima.

Godine 1185. napala je normandijska flota Solun, a godine 1430. oteo je od Mlječana varoš sultan Murad. Prije turskog ulaska u Solun bila je ova varoš vjerski centar. Kalugjeri sa Athosa imali su veliki uticaj na kulturni život Soluna.

Joanides Kameliotis priča dalje, da je u Solunu bilo toliko zlata, srebra, čelika, dragog kamenja i uopšte dragocjenosti, da je to blago bilo dovoljno, da se podigne još jedna varoš, koja bi bila kao Solun. Solunski godišnji sajmovi, koji su držani na pijaci svetog Dimitrija bili su na daleko čuveni. Sveti Dimitrije je zaštitnik Soluna. Postoji legenda, da se i on lično borio za odbranu varoši. On održava red i mir u varoši.

U Solunu se nalazi lijepa crkva podignuta u čast svetog Dimitrija. Kada su Turci bili zauzeli Solun pretvorili su oni ovu crkvu u džamiju, ne kvareći u stvari ništa na njoj. Nekim slučajem godine 1912. ušli su Grci u Solun baš na dan svetoga Dimitrija. Godinu dana poslije ulaska

Grka u Solun, pretvorena je džamija opet u crkvu, i svečano je proslavljena godišnjica oslobogjenja grada.

Bugarske bajke.

Eto nekoliko zanimljive bugarske bajke:

Kako je postala zima.

Bješe nekad vrijeme kada se nije znalo za snijeg i studen na zemlji, i kada je vječito vladalo ljeto. Tada je na zemlji bilo blagostanje. Životinje su bile velike i ugojene i pokušavale su, da podražuju čovjeka. Jedna je debela žaba htjela, da se oženi s jednom lijepom djevojkom. Tada se djevojin otac potuži dragom bogu, koji je s vremena na vrijeme silazio na zemlju. A Gospod reče. „Kaži žabi, da sve reptile pozove, da mu budu gosti, kad se bude ženio.“ Otac poslušao. Žaba je skupila sav svoj rod, i kornjače i zmije, tako da se cio jedan kraj crnio od svatovskih gostiju. Tada Gospod pokaza ljudima jednu zatvorenu kapiju, iza koje su stajahu zimski vjetrovi i naredi, da kapiju otvore. Kad je to bilo izvršeno, dogje zima na svijet, snijeg počeo da pada, i bila je takva ciča, da niko nije mogao ništa ni da vidi ni da čuje. I svatovski gosti, koje je žaba sakupila, rasturiše se. Jedan dio pobježe u šumu, jedan se skloni u vodu, a nekih sasvim nestade. Oni, koji se skloniše u šumu i morali su u buduće tamo da ostanu. Tako to bješe, da je Gospod pola godine odredio za ljeto, a pola za zimu, da bi se na zemlji održala ravnoteža. Da je to postignuto treba pripisati žabi.

svoje braće iz Česke i Moravske i imaju za sebe posebni književni jezik.

Godine 1848. počela je borba. Pokret za narodno oslobogjenje, koji je tada obuhvatio cijelu Evropu, našao je odjeka i kod Čeha. Nijemci iz Praga sklopili su tada nacionalni odbor, koji je trebao da pripremi izbore za frankfurtski parlamenat. Česi su na to odgovorili sazivanjem kongresa u Pragu, na koji su imali da dogđu svi slovenski narodi Austrije. Tih dana je bilo veliko oduševljenje u svima českim varošima, zavedena je čak i česka narodna nošnja, ali kada je ratoborna omladina na ulicama došla u sukob sa vojskom, slovenski kongres je zabranjen. Od tog časa počela je borba, koja je izuzev nekolicinu bezdušnih hajkaša, bila skroz na umjetni način prouzrokovana. Ovi pojavi, koji su ispočetka od velike mase naroda poticali iz čistih nacionalnih motiva, nije lišao za uništenjem monarhije. Najbolji je dokaz za to veliki broj caru i domovini vjernih činovnika i časnika, koje je državi dao česki narod.

U znak priznanja za ovo car i vlada uvijek su protežirali česki narod, i pružali uvijek pomoć njegovim nacionalnim težnjama.

Austro-Ugarska i Crna Gora.

Danas, kada su austro-ugarske čete izvršile veliko djelo i osvojile „neosvojivi“ Lovćen i kada su se povelj pregovori za mir vrijedno je pregledati malo iz prošlosti odnose Austro-Ugarske i Crne Gore. Monarhija je u toliko prilika pokazala Crnoj

Marija blagosivlja kravu i proklinje mazgu.

Kada je Marija rodila Krista, položila ga je u jaslo i pokrila slamom. To su vidjele krava i mazga. Krava je donosila sijeno i pokrivala njime Krista, a mazga je pak jela od tog sijena. Tada mati Božja prokle mazgu, da bude neplodna. Kravu pak blagoslovi, tako da ova svake godine dobije po jedno tele, po neke godine i dva.

Marijino prokletstvo i postanak izvora.

Kada je mati Božija, u strahu od progonjenja, morala da napusti svetu zemlju, nije nigdje našla tople vode, da bi okupala Krista. Morala je zato da kupa na putu, na izvoru, i da bi voda bila topla blagosivljaše je mati Božija. Blagoslovljeni izvori ostali su i u buduće sa toplom vodom, i od tog doba ima tople vode na svijetu, koje su naročito blagoslovljene za bolesnike.

Marija blagosivlja pauka i goluba.

Sklanjajući se od onih, koji su gonili Krista, morala je Marija da potraži utočišta u jednoj pećini. Tada dogđe pauk, koji je na ulazu u pećinu ispreo svoju mrežu gusto kao kakav zastor. Zatim dogđe golub, koji snese jedno jaje u paukovu mrežu. Kada su gonioći došli pred pećinu, i na njenom ulazu primjetiše mrežu i jaje, rekoše: „Ovdje ne mogu biti!“ i odoše dalje. Tada mati Božija blagoslovi pauka i dozvole mu, da i u čovjekovim odajama može stanovati. I goluba blagoslovi, i od tad golub može svakog mjeseca, da leže jaja i da izvodi mlade.

Gori, da želi da bude sa njom u prijateljskim odnosima, i kao jedan od posljednjih dokaza za to, može poslužiti i trgovinski ugovor zaključen izmegju Crne Gore i Austro-Ugarske 6. februara 1911. godine. Kako su lijepe riječi iz tog ugovora, u kome se kaže: „Njegovo Veličanstvo kralj Crne Gore, ispunjen željom da olakša trgovinske odnose sa Austro-Ugarskom i da ih proširi...“ Ovaj ugovor potpisali su u ime Austro-Ugarske, tadašnji punomoćni ministar na Cetinju podmaršal barun pl. Giesl, načelnik austrijskog ministarstva trgovine Richard Riedl, i državni tajnik ugarskog ministarstva trgovine Gustav pl. Kalman. Za Crnu Goru potpisali su ugovor tadašnji predsjednik crnogorske vlade Mijušković, i ministar trgovine i finansija Jergović. U ugovoru ima pet tačaka i jedan dodatak, u kome se odregjuju olakšice u pograničnom pitanju. U isto vrijeme izdate su i objave crnogorske vlade o isvozu žive stoke iz Crne Gore na klanicu u Kotor. Ugovor počiva na osnovi najvećih olakšica, i njime je trebala da se podigne trgovina i promet pograničnih mjesta. Ovim ugovorom je utvrđeno, da se u Kotor svake godine može uvesti do 6000 komada govedi, 20.000 komada ovaca, koza, jarića i jaganjaca i 100.000 kilograma sušenog ovčijeg mesa, takozvana „kastradina“, u koliko su svi produkti crnogorskog porijekla. Za uvoz svega toga nije naplaćivana nikakva carina. Ugovor je trebao da važi do 31. decembra 1917. godine, ali u samom ugovoru je bilo označeno, da se i na dalje može produžiti, ako na dvanaest mjeseci prije istoka ugovora nijedna od ugovornih strana ne izrazi želju, da se ugovor prekine u odregjeno vrijeme. Ali ratne operacije su prekršile ovaj ugovor i u mjesto da na miru izvoze govedu i ovce u Kotor, Crnogorci su uvučeni u jedan krvavi rat, koji ih je skoro bio doveo do sigurne propasti.

Razne vijesti.

General pl. Borojević začasni gragjan slovenske opštine.

Opštinski odbor slovenske opštine Cersak, izabrao je junačkog branioca na Soči, generala pješadije pl. Borojevića začasnim gragjanom.

Gregorijanski kalendar u Bugarskoj.

Bugarski je ministarski savjet nedavno riješio, da se u Bugarskoj uvede Gregorijansko dobno računanje. Način kako će se to izvršiti, oprjedijeliti će se kasnije.

Desetgodišnjica „Hrvatskog Dnevnika“

Na novu je godinu bilo deset godina, kako je u Sarajevu počeo izlaziti „Hrvatski Dnevnik“, organ bosansko-hercegovačkih Hrvata.

U Prizrenu.

Dopisnik „Vojnih Izvestia“ M. Iv. Arnautov, javlja iz Prizrena:

„Život u Prizrenu uzeo je opet svoj redovni tok. Pijaca opet radi, i skoro se i ne primjećuje, da su još nedavno bile oko Prizrena i u Prizrenu krvave borbe.

„Meni je bilo naregjeno od vojnih vlasti, da popišem sve objekte, koje su Srbi pokvarili prilikom svog povlačenja ili ostavili pri svom bjegstvu. Prije svega smo našli jedaći pribor Petra Karagjorgjevića, nagjen u jednom podrumu. Ovaj jedaći pribor je umjetnički izragjen, najvećim djelom od srebra, i vrijedi više od 100.000 franka. Sve je to bilo smješteno u sanducima i ostavljeno u podrumu bogoslovije. Nesrećni Srbi mislili su na taj način to da sklone od neprijatelja. Ali ova nadu je bila uzaludna, jer se oni nikada više vratiti neće. Danas te stvari, koje su nekada pripadale srpskome dvoru, svojina su bugarske države. Naš prvi rad poslije ovoga bio je, da ispitamo biblioteku bogoslovije u Prizrenu. Biblioteka, u kojoj ima oko 4000 knjiga, smještena je na gornjem spratu škole, i najveći dio knjiga je lijepo povezan. Sve bolje knjige, koje je bilo vrijedno sačuvati, oko 3300 na broju, bile su već smještene u sanduke. Ovi su pak sanduci bili zajedno sa sanducima, u kojima je bila smještena arhiva srpskog ministarstva spoljnih poslova. Na sanducima, gdje je bila smještena arhiva, piše: „da se spali u slučaju odstupanja“, ali Srbi su tako brzo odstupili, da nijesu stigli to ni da spale.

Rusinsko sveučilište.

Rusinski dnevnik „Dilo“ javlja, da će u Czernowiczama biti osnovano rusinsko sveučilište i spojeno sa tamošnjim njemačkim sveučilištem.

Belgijski bjegunci.

Amsterdamu pišu: „Nijemos von den Dag“ javlja sa granice iz Nordbranta, da se u posljednom mjesecu vratilo u Belgiju 15000 bjegunaca.

Kako je dug put do Carigrada.

Iz Beča se u Carigrad može ne samo željeznicom nego i Dunavom putovati. Taj je put dug 2300 kilometara. Željeznicom je put iz Beča u Carigrad mnogo kraći, iznosi naime samo 1500 kilometara. Iz Beograda u Carigrad ima željeznicom 940 kilometara.

Nar. privrjeda.

Dividenda austro-ugarske banke.

Glavna sjednica austro-ugarske banke, koja ima da utvrdi privremeni završni račun za godinu 1915., održati će se u Beču danas 20. ov. mj. U prošloj godini iz cjelokupnog je dobitka god. 1913. isplaćeno na ime dividende 108 K, pošto su učinjeni svi potrebni odbici. U finansijskim se krugovima smatra kao moguće, da će u ovoj godini odbici od dividende biti nešto veći. U godini 1913. iznosila je dividenda, kao što je poznato 129 K i 10 filira.

Austro-Ugarska banka u Beogradu.

Iz Beča se javlja: Kako se govori, ovdje se razmišlja o namjeri, da se u Beogradu otvori ekspozitura Austro-ugarske Banke, slična onoj u Ljublinu. Zadatak bi ove filiale bio, da u Srbiji dovede u red prilika novčane vrijednosti.

Uvoz goveda iz Rumunjske.

Zvanični „Vittorul“ javlja, da je rumunjska vlada dozvolila izvoz goveda i konja u Austro-Ugarsku i Njemačku. Otpremanje će početi buduće nedjelje.

Oglašujte u „Beogradskim Novinama“.

broj 9
buduće vojište može smatrati samo Orient. Opšte se vjeruje, da će još oko 100.000 Srba, koje se još nalaze u Arbaniji, biti premješteni u Solun. Zapovjedništvo je srpske vojske izjavilo, da će se samo na tom bojištu boriti srpske čete.

Izborni neredi u Rumunjskoj.

K. B. Bukarest, 19. januara.

Prilikom je jučerašnjeg naknadnog izbora u Galacu došlo do oštrog sukoba između pristalica nacionalističkog kandidata, sveštenika L u k a c z a i socijalista. Ispaljeno je i nekoliko revolverskih metaka, ali nije niko povrijeđen.

Najnovije brzojavne vijesti.

Susretaj njemačkog cara i kralja bugarskog.

Kralj Ferdinand maršal pruski.

Wolffov ured javlja: K. B. Berlin, 19. januara.

Na 18. ov. mj. o podne sastali su se u Nišu car njemački i bugarski kralj. Grad je bio sjajno okićen. Na stanici je izašla bugarska počasna satnija. Nakon srdačnog pozdrava uputila su se oba vladara u citadelu, gdje je bila zajednička parada bugarskih, makedonskih i njemačkih četa.

Car je njemački predao kralju maršalski štap, dok je kralj imenovao cara Vilhelma vlasnikom 12. bugarskog pješadijskog puka.

Naimenovanje general-majora pl. Höena za direktora ratne archive.

K. B. Beč, 19. januara.

Zapovjednik stana ratne štampe general-major pl. Höen naimenovan je za direktora ratne archive mjesto generala pl. Vojnovca, koji je umirovljen. General-major pl. Höen ostaje i dalje na svome položaju zapovjednika stana ratne štampe.

Talijanska izmišljanja i austro-ugarska istina.

K. B. Beč, 19. januara.

Iz stana se ratne štampe javlja: Prije je nekoliko dana saopštila „Agenzia Stefani“ ovo: Tačnije vijesti o pomorskoj borbi kod Drača na dan 29. decembra javljaju, da su neprijateljski brodovi često puta bili pogogjeni i oštećeni od talijanske vatre. Iznalazak mnogobrojnih austrijskih lješeva, koji su plovili u blizini obale sjeverno od Drača, a koji nijesu pripadali posadi brodova „Lika“ i „Triglav“, potvrđuju, da je tom prilikom propala još koja neprijateljska brodska jedinica. „Corriere della Sera“ misli, da je taj brod morao naići na mine, koje su tamo Talijani bili postavili. „Agenzia Stefani“ i talijanska štampa ne prestaju, da ispredaju fantazije o propasti austro-ugarskih brodova u borbi sa talijanskim i savezničkim brodovima, o propasti jednog našeg podvodnog broda od mina, koje su Talijani velikom smjelošću i lukavstvom namjestili, o potapljanju jednog našeg izvidničkog broda tipa „Novara“, koje je izvršio jedan francuski podvodni brod pod talijanskom komandom i t. d. Ponovo je utvrđeno, da su „Lika“ i „Triglav“ naišli pred Dračem na mine i da su potonuli na čitav sat ranije, prije no što se u opšte mogao vidjeti kakav neprijateljski brod; da su „odlični“ talijanski suvozemni artiljeriste čitave sate obasipali granatama i šrapnelima topovnjače i spasavajuće čamce, koje su spasavali posadu „Like“ i „Triglava“, ali da nijesu imali ni jedan pogodak, osim ako je pogogjen koji od lješeva; da od pet mjeseci ovamo nije stradao ni jedan naš podvodni brod, ni od mina ni inače i najzad da nema razloga zavidjeti Talijanima zbog uspjeha francuskog podvodnog broda „Foucault“ protivu austro-ugarskog izvid-

ničkog broda tipa „Novara“, jer je taj tobož potopljeni brod svakako pripadao čijoj drugoj floti, a nikako ne našoj.

† Tona Hadžić

Novi Sad, 19. januara.

Ovdje je umro srpski književnik Antun Hadžić u 85 godini života.

* * *

Iz i inače suviše proregjenih redova veterana srpskih književnika nestalo je sa ovoga svijeta i T o n e H a d ž i ć a. Rogjen u Subotici 1830. godine. Pokojnik je svršio svoje pravničke nauke na budim-peštanskom sveučilištu kao potomak Tekelijanuma. Još u mladim godinama Tona je odpočeo svoj plodni književnički rad, koji je neumorno trajao više od pedeset godina. Najplodniji mu je rad bio na podizanju i unapređenju srpskog novosadskog Narodnog Pozorišta, na njegovanju i prečišćenju srpskog jezika na pozornici i pozorišnim djeiima, zbog kog je rada bio skoro u neprekidnoj vezi sa upravom hrvatskog kazališta u Zagrebu na prvom mjestu, a poslije i s pozorišnim upravama drugih slovenskih naroda. Kao dugogodišnji prijedsjednik „Matice Srpske“ pokojni je T o n a stekao sebi velike zasluge. Sva književna i umjetnička tekovina „Matice Srpske“ to je, može se reći, plod neumornog rada Tone Hadžića. Prije pet godina, kada je pokojnik u krugu članova „Matice Srpske“ i mnogih svojih prijatelja i poštovalaca proslavio pedesetgodišnjicu svog književnog rada, ocijenjen je dostojno u javnim glasilima i književničkim skupovima plodan rad ovog srpskog knjižavnog veterana.

Francuzi i Švicarska.

Utvrđivanje francusko-švicarske granice.

Basel, 19. januara.

Sa francuske granice javljaju listovi: Duž cijele francuske granice, od Abbeville-a do Delle postavile su francuske čete jake žičane prepreke. U blizini je D a m v e n t - a, povučena carinarnica za pedeset metara na francusko zemljište. Ne dozvoljava se više nikakvo opštenje između francuskih i švicarskih vojnika. I oko utvrđivanja Lomout podižu se šančevi. U svima selima oko granice ima veliki broj četa. Tvrdi se, da su Francuzi počeli radove na utvrđivanju granice prema Švicarskoj, poslije posjete generala Joffre-a u tim krajevima.

Utvrđivanje Sueskog Kanala.

K. B. Milano, 19. januara.

Prema izvještaju „Secola“, engleski radovi na utvrđivanju Sueskog Kanala mnogo ometaju urođenici, jer oni u velikom broju iznenada bječaju s rada i ako primaju dvostruku nadnicu.

Blokada Njemačke.

K. B. New-York, 19. januara.

Washingtonski dopisnik „Evengpost“-a saopštava, da je Wilson dobio iz Londona vijest, da će se u skorom vremenu pooštriti izvršenje blokade protiv Njemačke.

Bogojavljenje.

6./19. januar osvanuo je Beograd u svečanom ruhu. I staro i mlado, i bogato i ubogo, i radosno i ožalošćeno, — sve je pohitalo velikoj Sabornoj Crkvi, da proslavi jedan od najsvečanijih praznika pravoslavnoga naroda — Bogojavljenje.

Premilostiva naredba državnih vlasti, da se ovaj lijepi pravoslavni praznik, proslavi što svečanije, bilo je neobično zahvalno prihvaćeno od strane beogradskoga stanovništva. U velikoj crkvi, u čitavoj Bogojavljenjskoj ulici, pa sve do same

rijeke Save, na kojoj je bilo veliko osvećenje vode, svijet je vrio kao pčele u košnici. Svečana služba Božija, sa svima pravoslavnim običajima, obavljena je od strane glavnoga protojereja Visokoprečasnoga gospodina Bože J o v a n o v i ć a, uz asistenciju dvanaest sveštenih lica, među kojima su služila i dva vojna sveštenika gospoda J o k a n o v i ć i P e j i ć.

Kad je nastupio momenat približavanja Njegove Preuzvišenosti gospodina generalnoga guvernera podmaršala grofa Salisa-Seevisa, čiji je dolazak pozdravljen pucanjem iz topova, sveštenstvo je izašlo pred sam ulazak u crkvu, dopratilo ga do prijestolja i tada je Njegovu Preuzvišenost pozdravio kratkim, jezgrovitim govorom Visokoprečasni protojerej grada Beograda gospodin Boža J o v a n o v i ć, koji je rekao:

„Preuzvišeni Gospodine! Carski namjesniče!

Prvi svečani ulazak Vaše Preuzvišenosti u ovaj sveti hram Božiji, na jedan od najvećih praznika srpskoga naroda, nalaže mi kao sluzi Božijega oltara, da u ime srpske beogradske crkve, koju imam čast predstavljati, da u ime srpskoga pravoslavnoga stada, koje je povjereno mome pastirskom staranju, izjavim osobitu zahvalnost na počasti, učinjenoj srpskome narodu, od strane Vaše Preuzvišenosti.

Premilostiva pažnja Vaše Preuzvišenosti, prema našoj svetoj pravoslavnoj vjeri, prema našim svetim običajima srpskim, biće duboko urezana u srcima pravoslavnoga stanovništva srpskog.

U ime srpske pravoslavne crkve, u ime napaćenoga i namućenoga srpskoga naroda, u ime svega onoga, što je srpskome narodu najmilije i najsvetije, ja molim — molim, nadam se i duboko vjerujem, da će Vaša Preuzvišenost biti najmoćniji zaštitnik srpskoga naroda; da će biti onaj neiscrpni izvor, iz koga će se izlupati pravičnost, dobrota i ljubav; da će biti onaj grandiozni autoritet, koji će svakome Srbinu biti najjača zaloga, da će se u Srbiji zacariti red i rad, i megjusobno povjerenje, koje je temelj svakome narodnom napredku.

Premilostivo obećanje, da će se Vaša Preuzvišenost i dalje brinuti o povratku jednoga dijela duhovne djece moje, uliva mi nove snage, oduševljava me sveštenim uduševljenjem, da prizovem blagoslov Božiji na prosvećenu sijedu glavu Vaše Preuzvišenosti. „Neka se videlo vaše zasija pred ljudima, da vide vaša dobra djela i proslave Oca našega, koji je na nebesima“. A ovaj časni krst, ovaj sveti simbol Spasitelja Hrista, rassetoga radi mira, ljubavi i napredka vaskolikoga čovječanstva, neka bude najtemeljnije znamenje, da su se, po riječima Svetoga Pisma, „milost i istina sreli, pravda i mir cjelivali. Blagodat Gospoda i Boga, i spasa našega Isusa Hrista, da bude s Vama, Amin“.

Preuzvišeni je gospodin cjelivao časni krst, kojim ga je blagoslovio Visokoprečasni, i primi iz njegove ruke naforu. Zatim se odmah litija krenula iz Saborne Crkve na Savu.

Napred je nošen veliki krst, sa crkvenom zastavom, za njima je išla vojska, a za vojskom gjaci sa ripidama i svječnjacima, sa cjelokupnim sveštenstvom. Pod nebom, koje su nosili četiri vojnika, išli su Njegova Preuzvišenost generalni guverner i Visokoprečasni protojerej. Iza neba išao je časnički zbor, sa generalima K u h i n k o m i R o e h n i na čelnikom generalnog stožera podpukovnikom O t o G e l l i n e k o m, zatim major D u i ć i kapetan generalnog staba S t i p e t i ć. Odmah iza časničkog zbora išli su predstavnici beogradske opštine sa beogradskim gragjanstvom.

Na rijeci Savi, na velikoj, elegantno načinjenoj tribini, zastrvenoj čilimovima, izvršeno je svečano vodoosvećenje. U momentima, kad je Visokoprečasni osvećivao, pucanj iz topova poz-

Gravljao je po tri puta svaki momenat osvjećenja. Istom se je ulicom litija vratila k Sabornoj Crkvi, gdje je Visokoprečasni prošavši pored pravoslavnih ruskih zarobljenika, blagoslovio iste, i zatim pred samom Sabornom Crkvom blagoslovio našu paradnu četvu, koja je za sve vrijeme odavala vojničku počast ovoj crkvenoj svečanosti.

Pred crkvom se je Preuzvišeni gospodin generalni guverner oprostio sa Visokoprečasnim, primivši najtopliju zahvalnost od strane srpske crkve i naroda, na učinjenoj premilostivoj pažnji. Litija je ušla u crkvu, gdje je narod gomilama prilazio krstu i svetinjama cjelivajući ih, i toplo se zahvaljujući svojim crkvenim pastirima na ovako lijepo priređenoj crkvenoj svečanosti.

Nastojanjem revnog redarstva vladao je tokom cijele svečanosti uzoran red.

Dnevne vijesti.

Važno za umirovljenike.

Jučer je odbor za primanje prijava državnih umirovljenika i udovica radi dobijanja pomoći zaključio spisak prve partije prijavljenih i sa prijavama i svojim mišljenjem uputio ga nadležnoj vlasti na riješenje. Prijavljenih umirovljenika ima u prvoj partiji oko 1200. Prijava ostalih pensijonera i pensijonerki primati će još kratko vrijeme. Isplata pomoći odpočetci će uskoro.

Zasijavanje polja.

Odbor opštine grada Beograda objavljuje: „Naredbom carskog i kraljevskog kotarskog zapovjedništva za grad Beograd, moraju se sva polja odmah zasijati. Radi toga pozivaju se svi sopstvenici njiva i vrtova, da svoje vrtove i njive prijave opštini, gdje će dobiti dalja uputstva za rad. Svi vrtovi i njive onih, koji se ne budu do konca ovog mjeseca javili, opština će sama obraditi i plod za ishranu siromašnog stanovništva upotrebiti. Sopstvenici imanja, koji nemaju sjemena, dobiti će sjeme od carsko i kraljevskog kotarskog zapovjedništva.

Povodom slave vodoosvećenja.

Povodom slave vodoosvećenja priredilo je ces. kralj. Dunavsko parobrodsko društvo na svom okićenom pontonu uz beogradsku obalu malu slavu, kod koje su bili prisutni upravnik car. i kralj. broderskog grupnog zapovjedništva nadporučnik Gallian sa kapetanom Szimkovitsem, zastupnik car. kralj. ministarstva trgovine Lukšić, centralni inspektor Biegler, direktioni ing. nadinšpektor Schiavon, inspektor pl. Dräger i drugi.

Kažnjen mesar.

Mesar G. P., koji je klao marvu u staji, u kojoj je ležao i jedan bolesni konj, kažnjen je redarstveno globom od 150 K.

Prve srpske čete u Africi.

Prema vijesti „Agenzie Stefani“ iskrcane su na 15. januara u Bizerti prve srpske čete. Talijanski je admiral pozdravio srpske časnike.

Kako je srpskim bjeguncima u Italiji?

Ovih je dana stiglo iz Geneve u Švicarskoj u Beograd pismo srpskog bjegunca M. B. na njegovog oca. U tom pismu piše on o saveznim Talijanima slijedeće: „Sinoć stigoh ovde zdrav iz Italije, zemlje „Kötzera“. lopova i razbojnika. Posle lečenja u majmunskoj i lopovskoj Italiji stigoh ovde, da produžim školu...“

Ovaj je siromah morao dobrano na svojoj koži osjetiti ljubav saveznika Talijana, jer inače ne bi tako pisao.

Spomenik junacima „U 12“.

Umoljeni smo, da objavimo slijedeći poziv: „Naš podvodni brod „U 12“ nije se više vratio sa jednog krstarenja po Jadranu!“ Tako je skromnim riječima saopštilo carsko i kraljevsko flotno zapovjedništvo. Mi smo se tada potrešenim srcem sjetili dana kada nam je isto zapovjedništvo javilo, da je zapovjednik istog podvodnog broda, linijski poručnik Egon Lerch, u sredini neprijateljske eskadre od 16 jedinica dva puta napao i pogodio admiralski brod.

Nikakav spomenik neće krasiti grob Egona Lercha i njegovih momaka. Oni mirno počivaju u studenim valima Jadrana.

Sadanji svijet neće ih zaboraviti, a potonji svijet ne treba, da ih zaboravi. Mi smo se s toga sastali i dogovorili, da se tim junacima podigne skromni spomenik, ali vrijednost njegova bila bi u tome, da potiče sa svim malim, ali iskrenim srcem datih priloga domovine, i da svi oni, koji našu flotu ljube, radi njegovog stvaranja prinesu svoju poturu.

Dobrodušne prihode molimo, da se upute na Kreditanstalt für Handel und Gewerbe in Wien, I. Am Hof.

Odbor za spomenik Egona Lercha.

Zbog zločina veleizdaje uapšen.

Ovdašnje je redarstvo uapsilo Dušana Peršića, 32 god. starog, rodom iz Tisza-Szent-Miklosa u Ugarskoj, koji je kao ugarski državljani došao prije nekoliko godina u Srbiju i služio kao kočijaš u Beogradu. Za balkanskoga je rata Peršić stupio u dobrovoljački bataljon i borio se protiv Bugara, gdje je bio i ranjen. Za sadanjeg je rata do nedavno bio komoraš, pa se je prije mjesec dana iz Kuršumlije vratio u Beograd. Tu je nesmetano živio u Stambukovićevom vinogradu na Topčideru, gdje je otkrit i uapšen. Peršić priznaje sve, pa je predan vojnom ratnom sudu, koji će mu suditi radi zločina veleizdaje.

Drzak zločinac.

Prije je nekoliko dana oko 6 sati u večer u Resavskoj ulici napao s legja mesarski pomoćnik M. Petrović gospoju Idu Levay i pokušao joj oteti iz ruku torbu sa novcima. Na njezino zapomaganje priskočila su joj u pomoć dva vojnika, koji se dadoše za napadačem u potjeru, pa pošto su ga uhvatili predali ga redarstvu. Petrović je predan sudu.

Uhvaćena tatska družina.

U Beogradu su se u posljednje vrijeme dogajale posvednevno silne kragje. Napokon je redarstvu pošlo za rukom uapsiti čitavu tatsku družinu. To su t. zv. beogradski „mangubi“ — besposlene gradske skitnice, koji su živili isključivo od kragje. Vojge su ove družine bili Aleksandar Stović, Marko Alkaly, i Miloš Rakić. Jedne je noći poduzeta racija, pa su uhvaćena 22 člana ove družine. Trinaestero ih je predano sudu, dok su nekoji predani u tabor interniranih na Topčideru, a nekolicina puštena radi nedoraslosti na slobodu.

Nijesu se prijavili.

Poslednjih su dana poduzeli redarstveni organi po gradu oštru kontrolu, da li su se svi beogradski stanovnici prijavili. Tom je prilikom pronagjeno više neprijavljenih osoba, makar su se one već pred dulje vremena povratile u Beograd. Svi su ti kažnjeni zatvorom do 14 dana, odnosno gl. bama od 100 do 150 k.

Mali oglasnik.

OPERATOR

Dr. Slavka Mihajlović, specialista za ženske bolesti, prima svakog gana od 2—4 sati po podne. Stan Kralj Milanova ul. br. 37.

Snažan i zdrav čovek

41 god. star traži mjesto kao magacinar ili kućni nadzornik ili opšte kakvo mesto — adresa Dušanova ul. 31. kod kućnog nastojnika.

Na prodaju

fini zimski postavljen kaput, jevtin, podesan za srednjeg čovjeka. Ratarska ulica 38.

Ozbiljna Gospoja

sa apsolviranom trgovačkom školom, perfektnim znanjem nemačkog, srpskog, francuskog i češkog jezika, dobro izvježbana na pisačkoj mašini, lepim rukopisom i višegodišnjom kancelarijskom praksom

traži namještenje.

Prima i prevode. Ponude slati na ovaj list pod „namještenje 1916.“

Radionica

knjigovezačko - kartonaških izradjevina i zavod za rastiranje

Save Milanovića

Brankova ulica 20., prima sve poslove na izradu.

Stolarske izragjevine

kome treba stolarske izragjevine, kako za kuće tako i za sobne nameštaje kako novo tako i razne opravke, — neka dodje kod

Pere Postekot,

Katanića ul. 12. kod Savinca.

Iz francuskog jezika

daje časove gospodja po umjerenoj cijeni. Vidinska ulica 17.

Nestali.

Flora Malenić,

neka javi svoju adresu administraciji „Beogradskih Novina“.

Tražim moju djecu, Dragoslava i Boška,

molim prijatelje, koji znaju gdje se nalaze da ih upute kući, Dimitrije Stojković, Beograd, Ratarska ul. 109.

Berthold Goldstein

BEOGRAD, Simina ulica 16

koji po naročitom odobrenju c. i kr. vlasti
:: otvorio u Beogradu ::

izvoznju i uvoznju trgovinu

preporučuje za sada svoje usluge za uvoz

životnih namirnica i konsumnih artikala

sviju vrsta. Docije će početi rad i sa izvozom. Za sada treba brzojave i pisma upućivati na adresu

Berthold Goldstein, Zemun

U RADNJI

Russo i Kalmića

Beograd, Vasina ulica 5.

— preko puta Narodnog Pozorišta —

ima na prodaju jedna velika količina

obuća-cipela

muških i ženskih

ROBA ODLIČNA,

cijena niska, — prodaja na jedan par na više.

Prva Hrvatska

tvornica cigaretnog papira i tuljaka iz Zagreba

imade tvorničko skladište svojih proizvoda iz najboljeg materijala u Kralja Milana ul. 17.